

cutting through complexity™

Metodoloģija augstākās izglītības eksportspējas novērtējumam un rekomendāciju izstrādei

Konsultāciju pakalpojumi

28.03.2011.

KPMG Baltics SIA
Vesetas iela 7
Rīga
LV-1013

Tel +371 67 038 000
Fax +371 67 038 002
www.kpmg.lv

Privāti un konfidenciāli

Elitai Dreimanei
Valsts Kanceleja
Brīvības bulvāris 36
Rīga
LV-1520

2011. gada 28. martā

Metodoloģija augstākās izglītības eksportspējas novērtējumam un rekomendāciju izstrādei

L. Cien. Dreimanes kundze,

Saskaņā ar 2011. gada 21. februāra līgumu Nr.19 un līguma 2. pielikumā minēto laika grafiku, esam izstrādājuši metodoloģiju augstākās izglītības eksportspējas novērtējumam un rekomendāciju izstrādei.

Metodoloģijas izstrādes mērķis ir iepazīstināt Jūs ar mūsu izvēlēto pieeju izglītības eksportspējas novērtējuma izstrādei, norādot detalizētus kritērijus pētījuma veikšanai.

Pētījums Latvijas augstākās izglītības eksportspējas novērtējumam un rekomendāciju izstrādei tiks īstenots izpildot četrus uzdevumus – situācijas analīzi augstākās izglītības jomā Latvijā, izvēlēto Latvijas studiju programmu analīzi, noteikto mērķa valstu analīzi un Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumu.

Uzdevumu izpildei un definētā rezultāta sasniegšanai tiks izmantoti sekojoša pieeja – intervijas, mērķa grupu intervijas, aptauja un dokumentu un citas publiski pieejamās intervijas analīze.

Metodoloģija tika izstrādāta, sadarbojoties KPMG profesionāļu komandai ar pētījuma veikšanai piesaistītajiem ekspertiem pētījumu metodoloģijas un izglītības sektora kompetences jomās.

Nodevums sastāv no šīs vēstules un metodoloģijas apraksta uz 32 lapām.

Patiesā cieņā,

Armine Movsisjana

Valdes locekle

KPMG kontaktpersona
saistībā ar šo nodevumu:

Krišjānis Znotiņš

Vecākais konsultants, KPMG

Baltics SIA

Tel: +371 67 038 024

Mob Tel +371 29 528 784

Fax: + 371 67 038 002

kznotins@kpmg.com

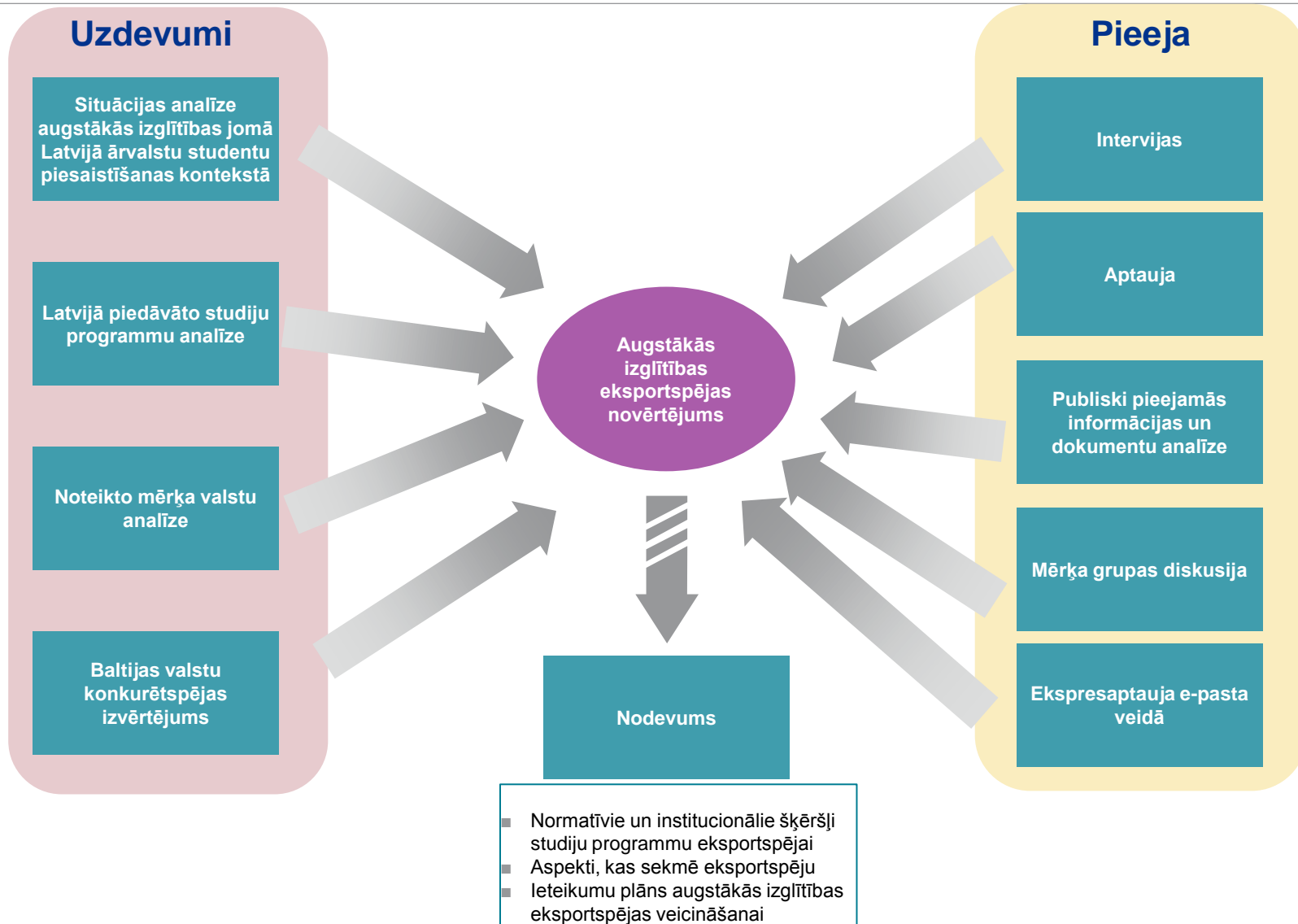
	Lappuse
Pētījuma izstrādes plāns	3
Interviju un aptauju respondentu identifikācija	5
Uzdevumi	
<i>Situācijas analīze augstākās izglītības jomā Latvijā ārvalstu studentu piesaistīšanas kontekstā</i>	6
<i>Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze</i>	8
<i>Latvijas augstākās izglītības sistēmas salīdzinājums ar Igauniju un Lietuvu</i>	12
<i>Izglītības eksportspējas novērtējums</i>	14
Pieeja	
<i>Interviju un aptaujas respondentu identifikācija</i>	16
<i>Interviju veikšana</i>	18
<i>Aptauja Latvijas studiju programmu eksportspējas analīzes veikšanai</i>	24
<i>Mērķa grupas organizēšana un vadība</i>	30

Pētījuma izstrādes plāns

Pētījums “Latvijas augstākās izglītības eksportspējas novērtējuma un rekomendāciju izstrāde” tiks īstenots izpildot četrus uzdevumus:

- situācijas analīze augstākās izglītības jomā Latvijā ārvalstu studentu piesaistīšanas kontekstā
- izvēlēto Latvijas studiju programmu analīze
- noteikto mērķa valstu analīze
- Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumus

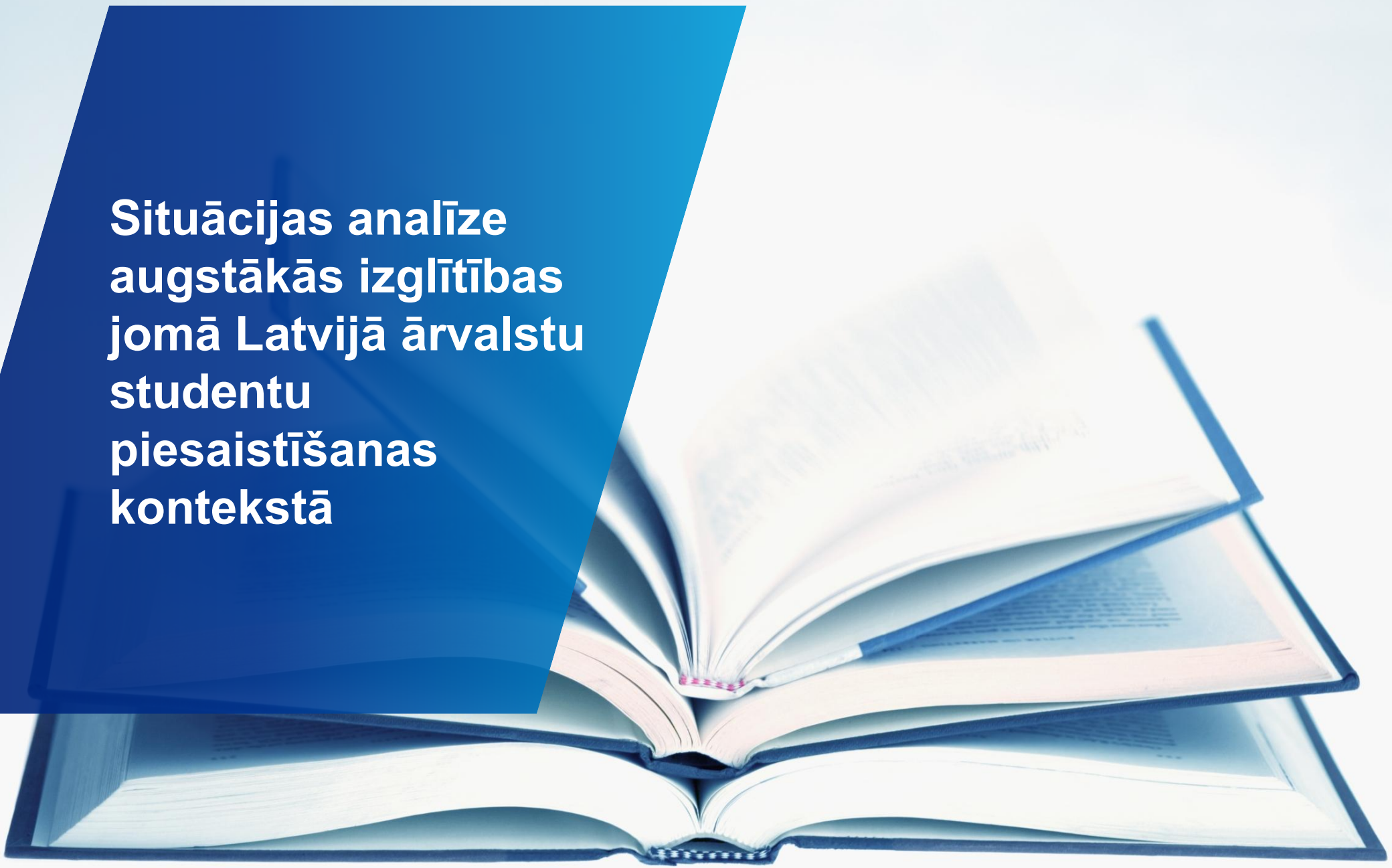
UZDEVUMI

Uzdevums	Skaidrojums
Vispārējās situācijas analīze augstākās izglītības jomā Latvijā ārvalstu studentu piesaistīšanas kontekstā	Pētījuma ietvaros tiks apskatīti būtiskākie Latvijas augstākās izglītības sistēmu raksturojoši rādītāji. Šo rādītāju mērķis nav sniegt kopsavilkumu par augstākās izglītības sistēmas darbību Latvijā, bet identificēt būtiskus faktorus augstākās izglītības eksportspējas izvērtēšanai.
Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze	<p>Padziļināta studiju programmu analīze tiks veikta par vismaz 50 privāto un valsts augstskolu piedāvātajām studiju programmām, kurās tiks identificēts potenciāls ārvalstu studentu piesaistei.</p> <p>Studiju programmu atlase tiks veikta, balstoties uz interviju rezultātiem, ārvalstu studentu skaitu studiju programmā, kā arī citiem kritērijiem, kas atspoguļo ārvalstu studentu ieinteresētību konkrētās programmās.</p> <p>Identificēto studiju programmu analīze tiks veikta, balstoties uz intervijās un aptaujā iegūto informāciju, kā arī veicot dažādu publiski pieejamu dokumentu un pētījumu analīzi.</p>
Noteikto mērķa valstu analīze	<p>Tiks veikta 17 mērķa valstu analīze, lai identificētu no mērķa valsts potenciāli piesaistāmo studentu interesi par augstāko izglītību Latvijā.</p> <p>Informācijas iegūšanai tiks izmantota mērķa valstu studentu anketēšana, intervijas ar mērķa valstu studentiem, un mērķa grupas diskusija atbilstoši mērķa grupas organizēšanas aprakstītajiem principiem. Papildus tiks veikta publiski pieejamās informācijas un dokumentu analīze.</p>
Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumus	<p>Tiks veikts eksportspējas novērtējuma salīdzinājums starp Baltijas valstīm, lai izvērtētu Latvijas konkurētspēju ar tās tuvākajiem kaimiņiem.</p> <p>Informācijas iegūšanai tiks izmantota mērķa valstu studentu anketēšana, intervijas ar mērķa valstu studentiem un mērķa grupas diskusija. Papildus tiks veikta publiski pieejamās informācijas un dokumentu analīze.</p>

PIEEJA

Pieeja	Skaidrojums
Intervijas	<p>Pētījuma ietvaros tiks veiktas 15 intervijas ar augstskolu vadības pārstāvjiem un ārvalstu studentiem. Intervējamās personas tiks izvēlētas, ņemot vērā kritēriju, kurās augstskolās šobrīd ir lielākais ārvalstu studentu skaits, un citus kritērijus.</p> <p>Iegūtā informācija tiks izmantota pētījumā definēto uzdevumu izpildei.</p>
Aptauja	Tiks veikta aptauja 150 respondentu grupai ārvalstu studentiem sadalījumā pa studentu izcelsmes valstīm, valsts un privātām augstskolām un studiju programmu tematiskajām grupām. Aptaujas jautājumi tiks precizēti pēc intervijām, kas nodrošinās interviju laikā iegūtās informācijas pārbaudi. Respondenti tiks izvēlēti ņemot vērā kritēriju, kurās augstskolās šobrīd ir lielākais ārvalstu studentu skaits, un citus kritērijus.
Publiski pieejamās informācijas un dokumentu analīze	Informācijas iegūšanas nolūkos tiks analizēti studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, studiju programmu nolikumi, publiski pieejami pētījumu rezultāti, kā arī citi publiski pieejami informatīvi materiāli.
Mērķa grupas diskusija	<p>Pētījuma ietvaros tiks organizētas mērķa grupas diskusija ar nozares ekspertu un augstskolu pārstāvju līdzdalību.</p> <p>Mērķa grupas intervijas ietvaros moderators analizēs grupas dalībnieku viedokļus par iepriekš noteiktām tēmām, veicinot tēmu apspriešanu un veidojot vienotus uzskatus par Latvijas augstākās izglītības eksportspēju un ar to saistītajām problēmām un iespējām.</p> <p>Mērķa grupas diskusija tiks organizēta pēc paredzēto interviju veikšanas.</p>
Ekspresaptauja e-pasta veidā	Latvijas vēstniecību, komercatašeju, tirdzniecības pārstāvniecību aptauja pa e-pastu ar mērķi noskaidrot valsts iestāžu, augstskolu un citu organizāciju veiktās aktivitātes Latvijas augstākās izglītības eksportspējas veicināšanai.

**Situācijas analīze
augstākās izglītības
jomā Latvijā ārvalstu
studentu
piesaistīšanas
kontekstā**

Pētījuma ietvaros tiks apskatīti Latvijas augstākās izglītības sistēmu raksturojoši rādītāji. Šo rādītāju mērķis nav sniegt kopsavilkumu par augstākās izglītības sistēmas darbību Latvijā, bet identificēt būtiskus faktus augstākās izglītības eksportspējas izvērtēšanai.

Situācijas analīze augstākās izglītības jomā Latvijā

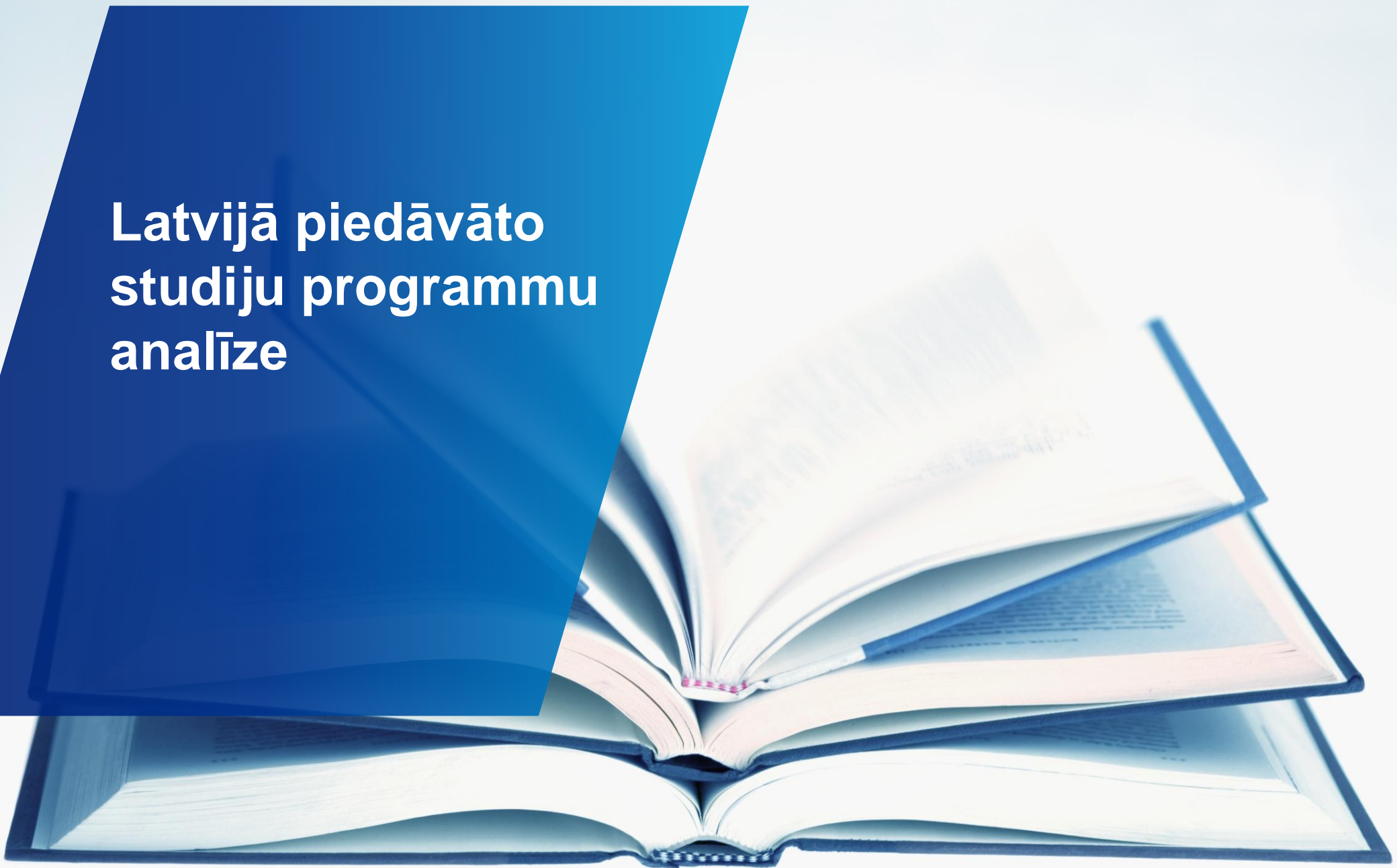
Pētījuma ietvaros tiks apskatīti Latvijas augstākās izglītības sistēmu raksturojoši rādītāji. Šo rādītāju mērķis nav sniegt kopsavilkumu par augstākās izglītības sistēmas darbību Latvijā, bet identificēt būtiskus faktus augstākās izglītības eksportspējas izvērtēšanai. Kritēriji tiks aplūkoti, ja būs publiski pieejama informācija, un varētu iekļaut šādus rādītājus:

- Kopējais ārvalstu studentu skaits Latvijā sadalījumā pa studiju programmām;
- Kopējais augstākās izglītības iestāžu skaits sadalījumā starp valsts un privātajām augstskolām;
- Tiesību akti, kas ierobežo iespējas piesaistīt ārvalstu studentus;
- Augstākās izglītības jomu regulējošu plānošanas dokumentu un politiku esamība;
- Informācija par institūcijām, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti, šo institūciju juridiskais statuss, budžets, darbinieku skaits;
- Kopējais Latvijas augstākās izglītības mācībspēku skaits sadalījumā pa akadēmiskajām līmeņiem;
- Latvijas augstākās izglītības mācībspēku sadalījums pa studiju programmu tematiskajām grupām, norādot kvalifikācijas līmeni;
- Latvijas augstākās izglītības mācībspēku svešvalodu zināšanas;
- Banku finansējuma pieejamība ārvalstu studentiem studiju finansēšanai Latvijā.
- Latvijas augstākās izglītības mācībspēku eksportspējas novērtējums

Vispārējās situācijas analīzes augstākās izglītības jomā Latvijā veikšanai tiks izmantota intervijās, mērķa grupas diskusijā, aptaujā un dokumentu analīzē iegūtā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Studiju programmas tiks atlasītas un analizētas pēc definētiem kritērijiem, kas nodrošinās iespēju veikt eksportspējas novērtējumu.

Studiju programmu atlase

- Padziņināta studiju programmu analīze tiks veikta par vismaz 50 privāto un valsts augstskolu piedāvātajām studiju programmām, kurās tiks identificēts potenciāls ārvalstu studentu piesaistei.
- Studiju programmu atlase tiks veikta, balstoties uz interviju rezultātiem, kā arī citiem avotiem, kas atspoguļo ārvalstu studentu ieinteresētību konkrētās programmās. Statistikas dati par studiju programmu virzieniem, kurus studenti izvēlas apgūt ārvalstīs (Unesco 2009. gadā veikts pētījums "Global Education Digest 2009"), arī tiks ņemti vērā, nosakot analizējamo studiju programmu skaitu sadalījumā pa apakšgrupām. Kā primārie atlases kritēriji tiks izmantoti šādi rādītāji:
  - Ārvalstu studentu skaits studiju programmā
  - Studiju programmas valoda
  - Programmas akreditācijas termiņš ir 6 gadi (programmas ar akreditācijas termiņu 2 gadi netiks aplūkotas)
  - Studiju programma tiek veidota sadarbībā ar ārvalstu augstskolu; iespēja programmas absolventiem iegūt dubultdiplomu
  - Citi iespējami kritēriji, kas tiks identificēti

Izvēlēto studiju programmu analīze

- Identificētās studiju programmas tiks grupētas atbilstoši iegūstamajam izglītības līmenim (1. līmeņa augstākā izglītība, bakalaura, maģistra vai doktora grāds), kā arī sīkāk iedalītas apakšgrupās atbilstoši studiju programmas tematiskajam virzienam (9 apakšgrupas). Analīzes veikšanai tiks iegūta informācija, veicot dokumentu analīzi, intervijas, kā arī organizējot mērķa grupas interviju (diskusiju). Informācijas iegūšanas nolūkos tiks analizēti studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, studiju programmu nolikumi, kā arī citi informatīvi materiāli. Studiju programmas tiks analizētas, aplūkojot vismaz šādus kvantitatīvos un kvalitatīvos kritērijus:
  - Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?
  - Ārvalstu studentu skaits un raksturojums
  - Studiju maksas apjoms
  - Programmas unikalitāte noteiktā ģeogrāfiskā teritorijā
  - Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija
  - Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā
  - Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste
  - Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija
  - Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem (ja informācija būs pieejama)
  - Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei
  - Tālmācības iespējas studiju programmā
  - Studiju programmas valoda
  - Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda
  - Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā
  - Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība (piemēram, komplekts studiju programma + dzīvesvietas nodrošināšana)

Mērķa valstu analīze

Mērķa valstu analīzes uzdevums ir izvērtēt Latvijas augstākās izglītības eksportspēju uz mērķa valstīm.

Ņemot vērā esošo ārvalstu studentu skaitu Latvijā sadalījumā pa pārstāvētajām valstīm, statistiku par visvairāk izbraukušajiem studentiem no mērķa valsts izglītības iegūšanai ārvalstīs un dažādus vēsturiskos un sociālekonomiskos faktorus, tiks veikta šādu 17 mērķa valstu analīze:

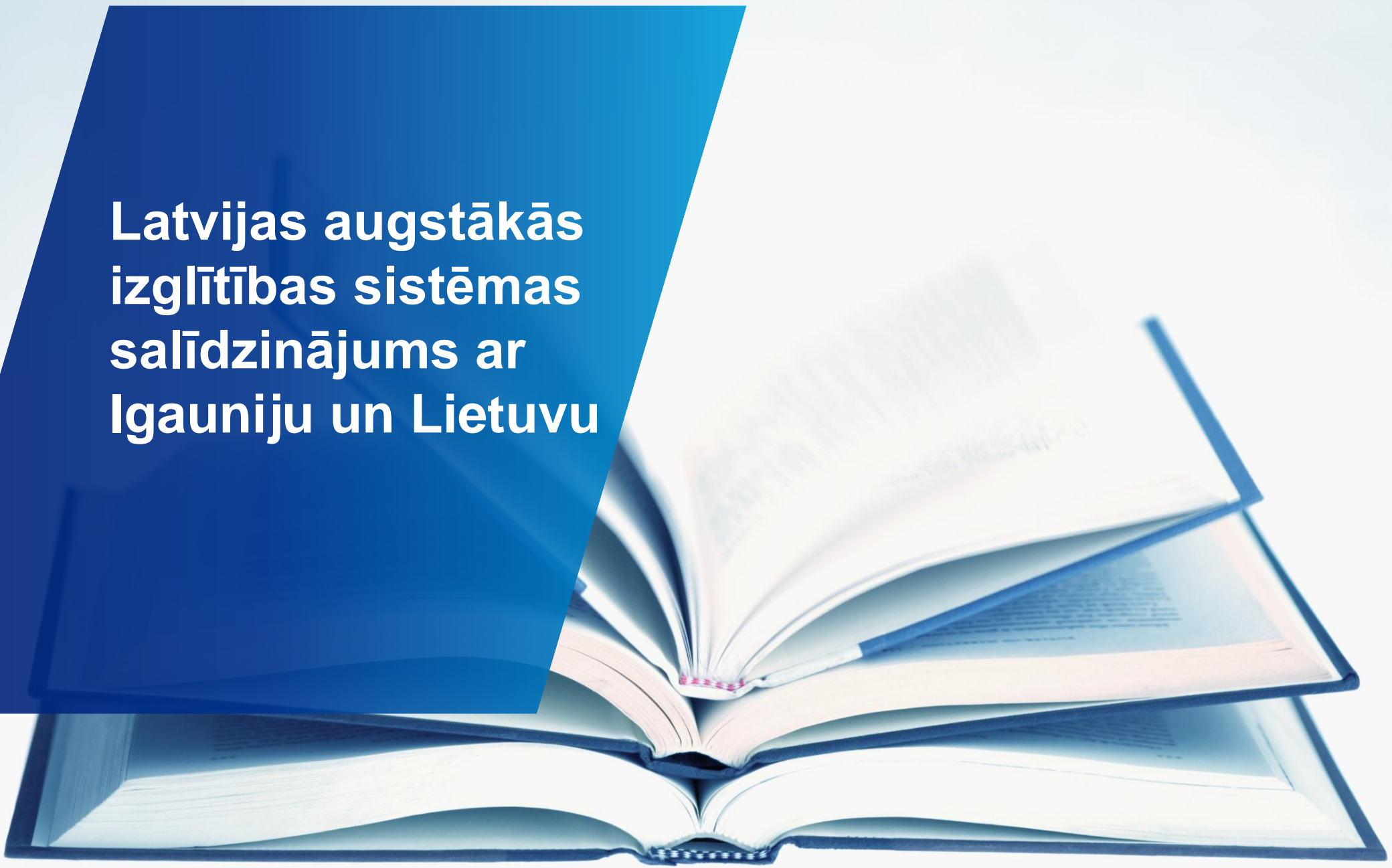
■ Lietuva	■ Spānija	■ Ukraina	■ Kazahstāna
■ Igaunija	■ Indija	■ Gruzija	■ Uzbekistāna
■ Polija	■ Ķīna	■ Baltkrievija	
■ Vācija	■ Turcija	■ Azerbaidžāna	
■ Zviedrija (vai citas Skandināvijas valstis)	■ Krievija	■ Armēnija	

Galvenais rīks mērķa valstu analīzei un prezentēšanai būs strukturētās analīzes paraugs. Šajā paraugā tiks ietverti šādi analīzes kritēriji:

- Latvijas studiju programmu pieprasījums (balstoties uz interviju un aptauju datiem)
- Mērķa valsts institūciju, kas nodarbojas ar studiju programmu organizēšanu ārvalstīs, analīze
- Mērķa valsts faktori (normatīvie, institucionālie, politiskie u.c.), kas ietekmē Latvijas studiju programmu pieprasījumu
- Mērķa valsts politika studentu atbalstam izglītības iegūšanai ārvalstīs
- Salīdzinošo studiju programmu piedāvājums un pieprasījums mērķa valstī (balstoties uz interviju un aptauju datiem)
- Valstu demogrāfiskais raksturojums, demogrāfijas prognozes
  - Vidusskolas beidzēju skaits gadā
  - Vidusskolas beidzēju skaita prognozes nākamajiem 10 gadiem procentos un absolūtos skaitļos (*Īpaši jāņem vērā, ja pie zemas augstākās izglītības kapacitātes mērķa valstī sagaidāms jauniešu (18-24g.) pieaugums*)
- Vispārējais izglītības līmenis valstī
  - cilvēku ar augstāko izglītību skaits, vidusskolas beidzēju skaits, studentu skaits
  - Valsts budžets augstākajai izglītībai
  - Iespēja mērķa valstī mācīties ārvalstu valodās
- Studentu īpatsvars, kuri mācās ārpus valsts un īpatsvara izmaiņas
- Topošo studentu maksātspēja (balstoties uz interviju un aptauju datiem un ņemot vērā IKP uz vienu iedzīvotāju)
- Vīzu iegūšanas iespējas un izglītības dokumentu atzīšana (balstoties uz interviju un aptauju datiem)
- Studiju finansēšanas principi mērķa valstīs, norādot cik liela summa tiek ieguldīta uz 1 studentu mērķa valstī
- Citi kritēriji, kas tiks identificēti interviju veikšanas un dokumentu analīzes laikā.

Informācijas iegūšanai tiks izmantota mērķa valstu studentu anketēšana, intervijas ar mērķa valstu studentiem, un mērķa grupu diskusiju organizēšana atbilstoši mērķa grupu organizēšanas aprakstītajiem principiem. Papildus tiks veikta publiski pieejamās informācijas un dokumentu analīze. Ārvalstu analīzes ietvaros pētāmie jautājumi var tikt precizēti pēc interviju veikšanas.

**Latvijas augstākās
izglītības sistēmas
salīdzinājums ar
Igauniju un Lietuvu**

Tiks veikts eksportspējas novērtējuma salīdzinājums starp Baltijas valstīm, lai noskaidrotu Latvijas konkurētspēju ar tās tuvākajiem kaimiņiem

Latvijas augstākās izglītības eksportspējas konkurētspējas izvērtēšanai salīdzinājumā ar Igauniju un Lietuvu tiks analizēti šādi kritēriji par Latviju, Lietuvu un Igauniju:

- Studiju programmu skaits, kas tiek piedāvāts ārvalstu valodās
- Piedāvātās stipendijas / finanšu atbalsts ārvalstu studentiem
- Ārvalstu studentu skaits, tostarp NVS valstu studentu skaits
- Mērķa valstu ģeogrāfija (ja ir definēts mērķa valstu saraksts)
- Savstarpējā bilance: uz mērķa valsti / no mērķa valsts atbraukušo studentu skaits
- Izglītības sistēmu reglamentējošā likumdošana / ietekmējošie faktori
- ES fondu izmantošanas iespējas ārvalstu studentu piesaistē
- Institūciju, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti, salīdzinājums
- Kopējās vidējās studēšanas izmaksas (mācību maksa + dzīvošana + ēšana u.c.)
- Mācību kreditēšanas iespējas
- Augstākās izglītības mācībspēku skaits un valodu prasmes (ja informācija būs pieejama)
- Kopējā valsts politika (stratēģija) attiecībā uz ārvalstu studentu piesaisti
- Salīdzinošo studiju programmu piedāvājums un pieprasījums mērķa valstī (balstoties uz interviju un aptauju datiem un dokumentu analīzi)
- Inovatīvu produktu esamība (piemēram, tālmācību studijas, studentu komplekti – studijas + dzīvošana, un citi)
- Citi kritēriji, kas tiks identificēti interviju veikšanas un dokumentu analīzes laikā.

Informācijas iegūšanai tiks izmantota mērķa valstu studentu anketēšana, intervijas ar mērķa valstu studentiem, un mērķa grupas organizēšana atbilstoši mērķa grupas organizēšanas aprakstītajiem principiem. Papildus tiks veikta publiski pieejamās informācijas un dokumentu analīze. Ārvalstu analīzes ietvaros pētāmie jautājumi var tikt precizēti pēc interviju veikšanas.

**Izglītības
eksportspējas
novērtējums**

Latvijas augstākās izglītības eksportspējas novērtējums tiks izstrādāts, balstoties uz iegūto informāciju no intervijām, aptaujas datu analīzes, mērķa grupas intervijas un publiski pieejamo dokumentu un informācijas analīzes.

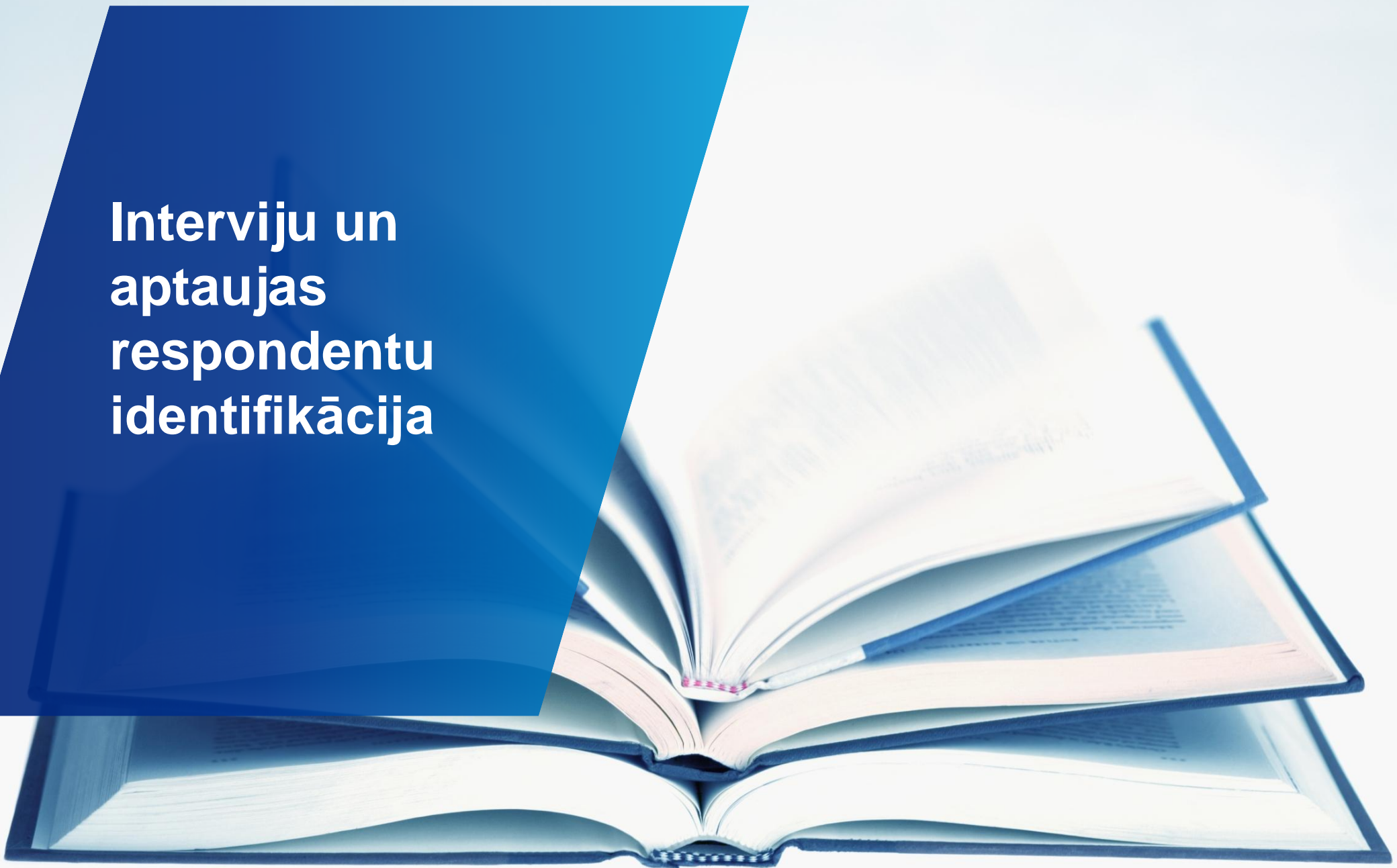
Veicot iegūto datu analīzi un apkopojumu, tiks izstrādāts Latvijas augstākās izglītības eksportspējas novērtējums. Novērtējumā tiek aplūkoti šādi aspekti:

- Identificētie normatīvie un institucionālie šķēršļi studiju programmu eksportspējai;
- Identificēti faktori, kas sekmē eksportspēju;
- Citu valstu identificētās “labās prakses” izglītības eksportspējas veicināšanai;
- Ieteikumu plāns augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanai;
- Risku novērtējums augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanas plānā.

Augstākās izglītības eksportspēja tiks izvērtēta, veicot SVID (stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudi) analīzi. Balstoties uz veikto analīzi tiks izstrādāts darbības plāns, norādot veicamās darbības (piemēram, izmaiņu veikšana normatīvajos aktos, ārvalstu studentu atbalsta sistēmas izveide, un citi priekšlikumi), definējot iespējamās atbildīgās institūcijas un nosakot termiņu identificēto darbību īstenošanai 3 gadu periodam. Plānā tiek iekļauta arī finanšu ieguvumu analīze.

**Interviju un
aptaujas
respondentu
identifikācija**

Respondenti, kas piedalīsies intervijās un aptaujā, tiks lūgti sniegt informāciju, kas vēlāk tiks analizēta.

Intervijas tiks organizētas ar 1. grupas, 2. grupas un 3. grupas respondentiem, aptauja tiks veikta 1. grupas respondentiem, bet 4. grupas respondentiem tiks organizēta ekspresaptauja, nosūtīt to pa e-pastu. Interviju un aptaujas respondentu identifikācijas noteikšanai un grupēšanai, katram respondentam būs nepieciešams norādīt sekojošus datus:

1. Respondenti - ārvalstu studenti, kuri mācās Latvijā

- Respondenta valsts
- Vecums
- Dzimums
- Ģimenes stāvoklis
- Iegūtais izglītības līmenis pirms studijām Latvijā
  - Vidējā izglītība
  - Bakalaura grāds
  - Maģistra grāds
  - Doktora grāds
- Pēdējās izglītības iestādes pirms studijām Latvijā nosaukums, kurā iegūta izglītība, un studiju programmas nosaukums
- Izglītības iestādes nosaukums Latvijā, kurā tiek iegūta / tika iegūta izglītība
- Studiju programmas nosaukums (studijās Latvijā)
- Iegūstamās kvalifikācijas līmenis (studijās Latvijā):
  - 1.līmeņa augstākā izglītība
  - bakalaura grāds
  - maģistra grāds
  - doktora grāds
- Mācību valoda
- Valodu zināšanas un apguves līmenis

2. Respondenti – Latvijas augstskolu pasniedzēji un administratīvais personāls

- Augstskolas nosaukums / Pārstāvētās iestādes nosaukums
- Ieņemamais amats
- Funkcija, ko veic respondents
- Pieredzes ilgums izglītības jomā raksturojums, iekļaujot pieredzi darbā ārvalstu augstskolās
- Valodu zināšanas un apguves līmenis

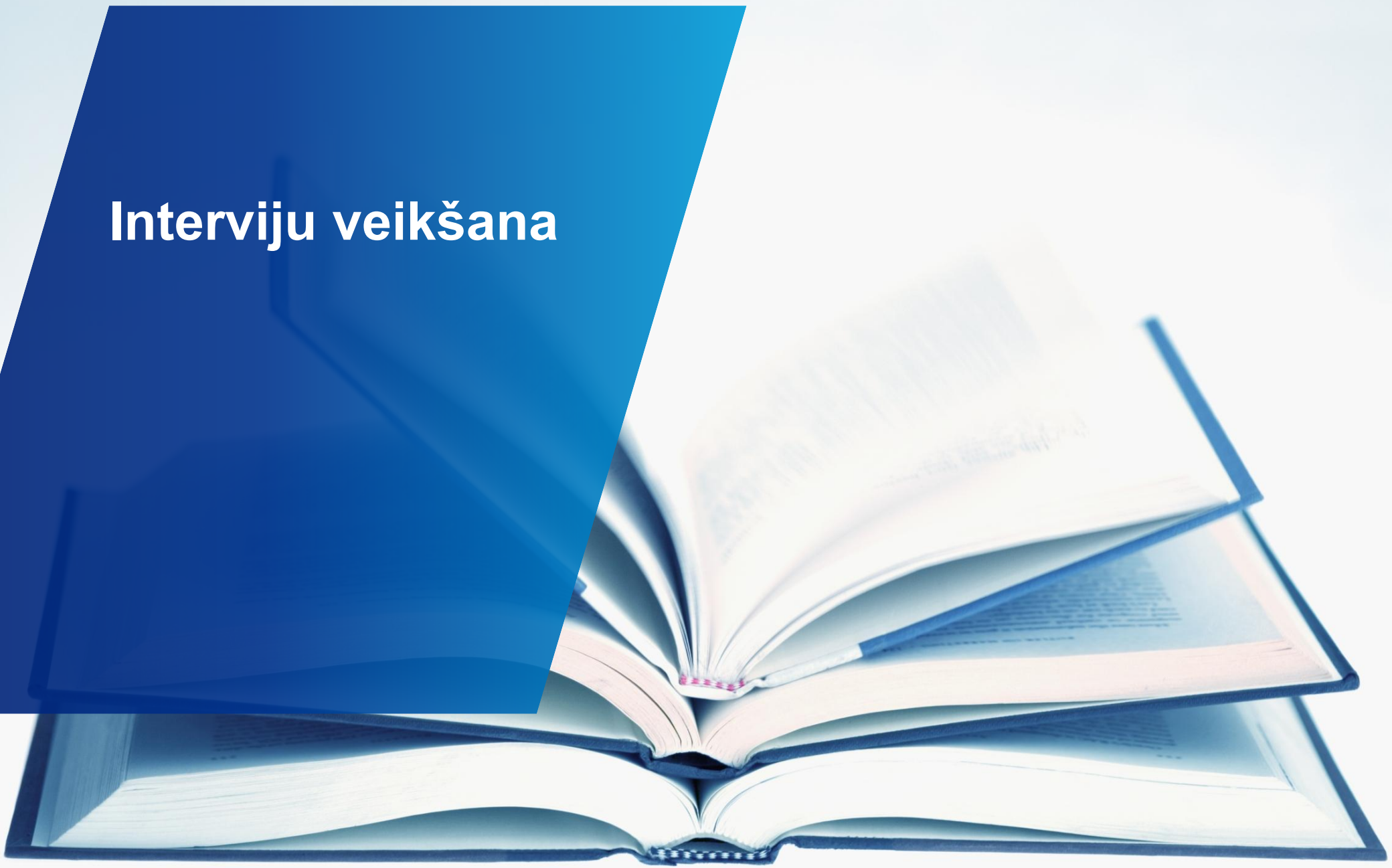
4. Respondenti - Latvijas pārstāvniecības ārvalstīs

- Iestādes nosaukums
- Funkcija, ko veic respondents
- Iestādes / organizācijas pastāvēšanas ilgums
- Sadarbības ilgums izglītības jomā

3. Respondenti - Latvijas studenti, kuri mācās ārvalstīs

- Respondenta studiju valsts
- Vecums
- Dzimums
- Ģimenes stāvoklis
- Iegūtais izglītības līmenis pirms studijām ārvalstīs
  - Vidējā izglītība
  - Bakalaura grāds
  - Maģistra grāds
  - Doktora grāds
- Pēdējās izglītības iestādes nosaukums, kurā iegūta izglītība, un studiju programmas nosaukums
- Izglītības iestādes nosaukums ārvalstīs, kurā tiek iegūta / tika iegūta izglītība
- Studiju programmas nosaukums (studijās Latvijā)
- Iegūstamās kvalifikācijas līmenis (studijās Latvijā):
  - 1.līmeņa augstākā izglītība
  - bakalaura grāds
  - maģistra grāds
  - doktora grāds
- Mācību valoda
- Valodu zināšanas un apguves līmenis

Interviju veikšana

Intervijas veids	Intervijas tēmas	Detalizēti jautājumi intervijām
Intervijas ar augstskolu administratīvo personālu un pasniedzējiem	Augstskolu eksporta stratēģija	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vai augstskolai ir izstrādāta stratēģija, kā to padarīt starptautiskāku un kāda tā ir? ■ Vai augstskolai ir studiju programmas, kuras ir orientētas uz ārvalstu studentu piesaisti? ■ Vai augstskolas piedalās izglītības izstādēs ārvalstīs ar nolūku piesaistīt ārvalstu studentus? Cik lieli ieguldījumi tam ir bijuši nepieciešami gadā (piemēram, 2010. gadā)? Cik lielu studentu skaitu ir izdevies piesaistīt? Vai ir paredzēts piedalīties izstādēs arī turpmāk? ■ Uz kādu valstu studentu piesaisti augstskola orientējas? ■ Vai augstskola izmanto aģentu pakalpojumus ārvalstu studentu piesaistē? Kuras valsts piederīgie ir aģenti? Cik studentus tie vidēji piesaista gadā? Kāda ir standarta atlīdzība aģentam 1 studenta piesaistē? ■ Vai augstskolai ir mājas lapa un informācijas materiāli svešvalodās? ■ Vai augstskola piedāvā studentiem atbalsta pakalpojumus studiju uzsākšanai (vīzu, dzīvesvietas un citu jautājumus risināšanas atbalsts)?
	Augstskolu vadības viedoklis par Latvijas konjunktūru augstākās izglītības eksporta jomā – priekšrocībām un trūkumiem, konkurējošām valstīm (to valstu priekšrocībām un trūkumiem), kā arī par konkurējošām Latvijas un ārvalstu augstskolām un to piedāvātajām studiju programmām- to priekšrocībām un trūkumiem	<ul style="list-style-type: none"> ■ Konkurējošās programmas Latvijā, to stiprās un vājās puses ■ Konkurējošās programmas Baltijas valstīs, to stiprās un vājās puses ■ Kā jūs vērtējat Lietuvas un Igaunijas studiju programmu konkurētspēju ar Latvijas piedāvātajām alternatīvām? ■ Kurās reģiona valstīs ir visspēcīgākās konkurējošās studiju programmas? ■ Kuras valstis konkurē ar Latviju mērķa segmenta studentu piesaistē/ Latvijas stiprās puses un vājās puses? ■ Ārvalstu studentu apmācībai sagatavotu kvalificētu pasniedzēju pieejamība, dažādu blakus pakalpojumu darbinieku pieejamība ■ Kuras studiju programmas vajadzības gadījumā būtu pielāgojamas ārvalstu studentu apmācībai? ■ Augstskolas, studiju programmu stiprās/ vājās puses ārvalstu studentu piesaistei un apmācībai ■ Nepieciešamās izmaiņas, lai augstskolu un tās studiju programmas būtu pielāgojamākas ārvalstu studentu apmācībai. ■ Vai ir plānots studiju programmas pielāgot ārvalstu studentu apmācībai? ■ Kādi studiju un uzturēšanās izdevumu finansējuma veidi ir pieejami ārvalstu studentiem? ■ Akadēmiskā personāla spēja pasniegt svešvalodās un attiecīgu mācību materiālu pieejamība? ■ Latvijas augstākās izglītības mācībspēku eksportspējas novērtējums
	Augstskolu sadarbības potenciāls ārvalstu studentu piesaistē	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vai augstskola sadarbojas ar citām Latvijas, Baltijas valstu vai citu ārvalstu augstskolām kopīgos studentu piesaistes projektos, kas ir vērsti uz ārvalstu studentu piesaisti? Ar kurām augstskolām? Raksturojiet sadarbību.
	Studentu apmaiņas programmu ietekme uz augstākās izglītības eksportu	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kāda ir studentu apmaiņas programmu ietekme uz augstākās izglītības eksportu? Vai ir izdevies caur šīm programmām piesaistīt jaunus studentus? Cik daudz? No kurām valstīm? ■ Vai ārvalstu studenti veic studiju procesa novērtējumu pēc studiju kursa beigām? Kādi ir rezultāti?
	Ārvalstu studentu piesaistei veicamie pasākumi un tiem nepieciešamie resursi	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kādi ir nepieciešamie uzlabojumi vai nosacījumi izmaiņām studiju vidē, lai to padarītu pievilcīgāku ārvalstu studentiem un sekmētu to piesaistes apjomu pieaugumu? ■ Kādi ir nepieciešamie uzlabojumi vai nosacījumi studentu uzturēšanās un sadzīves apstākļu ziņā, lai to padarītu pievilcīgāku ārvalstu studentiem un sekmētu to piesaistes apjomu pieaugumu? ■ Kādas ir nepieciešamās izmaiņas Latvijas likumdošanā? ■ Vai augstskolām ir pieejami nepieciešamie finanšu resursi ārvalstu studentu piesaistes īstenošanai? Kādi varētu būt finansējuma avoti un kādiem mērķiem finansējums būtu nepieciešams?

Intervijas veids	Intervijas tēmas	Detalizēti jautājumi intervijām
Intervijas ar augstskolu administratīvo personālu un pasniedzējiem	Ārvalstu studentu piesaistei veicamie pasākumi un tiem nepieciešamie resursi	<ul style="list-style-type: none"> Nepieciešamās investīcijas, lai uzlabotu augstskolas un studiju programmu konkurētspēju ārvalstu studentu piesaistes kontekstā ES fondu izmantošanas iespējas ārvalstu studentu piesaistē šobrīd un ieteikumi ES fondu finansējuma palielināšanai šim mērķim
	Latvijas atbildīgo valsts institūciju iesaiste augstākās izglītības eksportā	<ul style="list-style-type: none"> Ar kādām institūcijām, organizācijām vai uzņēmumiem Latvijā vai ārvalstīs augstskola sadarbojas ārvalstu studentu piesaistē? LIAA un tirdzniecības pārstāvniecību, Latvijas Ārlietu ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Latvijas vēstniecību, konsulātu, goda konsulu ārvalstīs lomas novērtējums ārvalstu studentu piesaistē
	Ārvalstu studentu piesaistes ietekme uz izglītības līmeni Latvijā	<ul style="list-style-type: none"> Ārvalstu studentu piesaistes finansiālā ieguvuma raksturojums Kāda ir vidējā atzīme ārvalstu studentiem Latvijā salīdzinājumā ar visu studentu akadēmiskajām sekmēm? Vai ārvalstu studentu piesaiste palīdzētu celt vidējo augstākās izglītības līmeni Latvijā?
	Papildus jautājumi par augstskolu vispārējo sagatavošanos ārvalstu studentu uzņemšanai un inovatīvu risinājumu ieviešanai	Papildus precizējošie jautājumi (<i>augstskolu vadībai</i>): <ul style="list-style-type: none"> Novērtēt, cik % no katras tematiskās studiju programmu grupas akadēmiskā personāla ar doktora grādu šobrīd ir gatava lasīt lekcijas svešvalodās? Cik % no katras tematiskās studiju programmu grupas akadēmiskā personāla ar doktora grādu varētu būt pēc ½ gada sagatavošanas (svešvalodu kursi, mācību kurss par pasniegšanas specifiku noteiktu valstu un reģionu studentiem, vai multikulturālā grupā) gatava lasīt lekcijas angļu valodā, krievu valodā, franču valodā vai vācu valodā? Novērtēt, cik % no katras tematiskās studiju programmu grupas akadēmiskā personāla bez doktora grāda ir šobrīd gatava lasīt lekcijas svešvalodās? Cik % no katras tematiskās studiju programmu grupas akadēmiskā personāla bez doktora grāda varētu būt pēc ½ gada sagatavošanas (svešvalodu kursi, mācību kurss par pasniegšanas specifiku noteiktu valstu un reģionu studentiem, vai multikulturālā grupā) gatava lasīt lekcijas angļu valodā, krievu valodā, franču valodā vai vācu valodā? Kāda ir augstskolas un Latvijas kopējā kapacitāte studentu uzņemšanai? Kas augstskolā koordinē un ir atbildīgs par ārvalstu studentu piesaisti? Vai augstskolai ir tālmācības studiju programmas un vai tās ir pielāgojamas ārvalstu studentu apmācībai? Izmaksu / ienākumu salīdzinājums ar pilna laika klātienē studiju programmām? Tālmācības programmas darbība (izmantojamās tehnoloģijas, nodarbību skaits Latvijā, studiju organizācijas principi; Informācija par īstenotajām programmām citu valstu augstskolās) Kopīgu studiju programmu īstenošanas iespējas sadarbībā ar ārvalstu (ieskaitot mērķa valstis) augstskolām un dubulto diplomu izsniegšanas iespējas. Izmaksu / ienākumu salīdzinājums ar pilna laika klātienē studiju programmām Latvijā.
Ekspresaptauja e-pasta veidā Latvijas pārstāvniecībām ārvalstīs	Latvijas pārstāvniecību ārvalstīs iesaiste augstākās izglītības eksporta veicināšanā	Vēstniecību, komercatašeju, tirdzniecības pārstāvniecību aptauja pa e-pastu <ul style="list-style-type: none"> Vai institūcija veicina Latvijas studiju programmu eksportu un vai ir izstrādāta rīcības stratēģija šajā jomā? Vai augstskolas ir vērsušās pēc palīdzības? Ja jā, tad kuras un kādos jautājumos? Vai ārvalstu pilsoņi un institūcijas ir interesējušās par augstākās izglītības iegūšanas iespējām Latvijas augstskolās? Par kādām augstskolām, studiju programmām, studiju līmeņiem ir izrādīta interese?

Intervijas veids	Intervijas tēmas	Ievirzes jautājumi intervijām
Intervijas ar ārzemju studentiem, kas studē Latvijā	<p>Informācijas ieguves veidi un kanāli par iespējām studēt Latvijas augstskolās</p> <p>Ārvalstu studentu motivācijas faktori, izvēloties studiju iespējas Latvijā</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kāpēc izvēlējāties studēt Latvijā? ■ Kā uzzinājāt par studiju iespējām Latvijā? ■ Kā uzzinājāt nepieciešamo informāciju par studiju iespējām izvēlētajā augstskolā? ■ Vai pieejamais informācijas daudzums bija pietiekams un viegli iegūstams? ■ Vai informāciju meklējāt internetā / izstādēs / uz klausot cilvēkus ar mācību pieredzi / uz klausot zinošus cilvēkus no akadēmiskās vides? ■ Vai kādi no Jūsu draugiem, paziņām, radniekiem ir ieguvuši augstāko izglītību Latvijā? Ja jā, tad kad tika iegūta izglītība, kurā augstskolā, kāda studiju programma un kā tika vērtētas studijas Latvijā? <p>■ Cik lielu nozīmi studiju valsts, augstskolas un studiju programmas izvēlē Jūs piešķirāt šādiem faktoriem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – atbilstoša studiju maksa – samērīgas uzturēšanās izmaksas – atbilstoša dzīves kvalitāte studiju vietā (pieejama kvalitatīva pārtika, dzīvoklis vai kopmītne, izklaides iespējas u.c.) – atsaucīga un iecietīga vide citu kultūru, valodu, rasu pārstāvjiem – ES dalībvalsts izglītības dokuments – iespēja ikdienas dzīvē sazināties angliiski, krieviski vai citā valodā – iespēja ar iegūto augstskolas izglītību kļūt konkurētspējīgākam darba tirgū – studiju programmu satura kvalitāte – studiju procesa kvalitāte – akadēmiskā personāla kvalifikācija – augstskolā mācās studenti no Jūsu izcelsmes valsts – augstskolas pozīcija starptautiskajos reitingos – augstskolas nodrošinātas prakses iespējas uzņēmumā <p>■ Vai Jūs izvēlētos šo pašu studiju programmu šajā augstskolā vēlreiz, ja Jūs šobrīd meklētu studiju iespējas?</p> <p>■ Kādi faktori pēc Jūsu domām ir būtiski Jūsu valsts jauniešiem, izdarot izvēli studēt ārzemēs</p> <ul style="list-style-type: none"> – atbilstoša studiju maksa – samērīgas uzturēšanās izmaksas – atbilstoša dzīves kvalitāte studiju vietā (pieejama kvalitatīva pārtika, dzīvoklis vai kopmītne, izklaides iespējas u.c.) – atsaucīga un iecietīga vide citu kultūru, valodu, rasu pārstāvjiem – ES dalībvalsts izglītības dokuments – iespēja ikdienas dzīvē sazināties angliiski, krieviski vai citā valodā? – iespēja ar iegūto augstskolas izglītību kļūt konkurētspējīgākam darba tirgū – studiju programmu satura kvalitāte – studiju procesa kvalitāte – akadēmiskā personāla kvalifikācija – augstskolā mācās studenti no Jūsu izcelsmes valsts – augstskolas pozīcija starptautiskajos reitingos – augstskolas nodrošinātas prakses iespējas uzņēmumā

Intervijas veids	Intervijas tēmas	Ievirzes jautājumi intervijām
Intervijas ar ārzemju studentiem, kas studē Latvijā	Latvijas kā studiju vietas un kā citas sociālās un kultūras vides reputācija un novērtējums	<ul style="list-style-type: none"> ■ Lūdzu, sniedziet vērtējumu šādiem Jūsu studiju un studentu dzīves aspektiem Latvijā (novērtējiet lūdzu skalā no 1 līdz 5, „1”- neapmierina „5”- ļoti apmierina) <ul style="list-style-type: none"> – studiju maksa – uzturēšanās izmaksas – dzīves kvalitāte studiju vietā (pieejama kvalitatīva pārtika, dzīvoklis vai kopmītne, izklaides iespējas u.c.) – atsaucīga un iecietīga vide citu kultūru, valodu, rasu pārstāvjiem – Latvijas augstskolā iegūtās augstākās izglītības reputācija – studiju programmu satura kvalitāte – studiju procesa kvalitāte – akadēmiskā personāla kvalifikācija – augstskolas pozīcija starptautiskajos reitingos ■ Lūdzu novērtējiet Latvijas, izvēlētās augstskolas, izvēlētās studiju programmas reputāciju <ul style="list-style-type: none"> – ģimenes locekļu skatījumā; – apkārtējās sabiedrības skatījumā Jūsu izcelsmes valstī – Jūsu vecuma draugu, paziņu lokā? ■ Cik svarīgs faktors, izvēloties Latviju kā studiju vietu, Jums ir pieredze, ko iegūstat studējot un dzīvojot citā sociālajā un kultūras vidē? ■ Lūdzu raksturojiet studiju programmas kvalitāti (studiju priekšmeti, pasniegšanas veids, slodze, lektoru profesionālā kvalifikācija, lektoru sagatavotība starptautiskai videi) ■ Vai akadēmiskā personāla valodas prasme ir atbilstoša? ■ Vai akadēmiskā personāla spēja veidot komunikāciju multikulturālā vidē kopumā ir atbilstoša līmenī? ■ Vai akadēmiskā personāla spēja pielāgot studiju kursu auditorijas interesēm un veidot sasaisti ar ārvalstu studentu dzīves pieredzi, to sociālās, kulturālās un ekonomiskās vides specifiku vai cita veida specifiku, kas saistīta ar motivāciju iegūt augstāko izglītību tieši Latvijā, konkrētās augstskolas studiju programmā ir atbilstoša līmenī? ■ Vai mācību procesā tiek izmantoti praktiski piemēri, kas palīdz izprast aplūkojamās teorijas jautājumus? Vai izmantoto piemēru daudzums ir atbilstošs un tie atbilst mūsdienu videi? ■ Vai studiju vide augstskolā ir atbilstoša (studiju telpu iekārtojums, studiju tehniskā infrastruktūra, citi pakalpojumi augstskolā)? ■ Vai ir bijuši kādi šķēršļi vai sarežģījumi uzturēšanās atļauju saņemšanai uz mācību laiku?
	Turpmākie plāni pēc studiju beigšanas Latvijā	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vai pēc studiju beigšanas: <ul style="list-style-type: none"> – vēlaties atgriezties savā valstī, lai turpinātu studijas nākošajā līmenī; – vēlaties atgriezties savā valstī, lai strādātu jomā, kas atbilst studiju virzienam; – vēlaties doties uz citu valsti (norādiet, kuru _____), lai turpinātu izglītību; – meklēsiet darba iespējas citā valstī (norādiet, kurā _____); – vēlaties turpināt studijas Latvijā; – vēlaties palikt Latvijā, lai strādātu akadēmiskajā vidē; – vēlaties palikt Latvijā, lai šeit strādātu un dzīvotu? ■ Pirmās algas neieskaitot nodokļus robežas, uz kurām Jūs varētu pretendēt pēc studiju beigšanas _____ (EUR) mēnesī

Intervijas veids	Intervijas tēmas	Ievirzes jautājumi intervijām
Intervijas ar ārzemju studentiem, kas studē Latvijā	Alternatīvas studijām Latvijā	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vai izvērtējat arī citas Latvijas / ārvalstu augstskolas un kas bija noteicošais faktors lēmuma pieņemšanai? ■ Kādā līmenī Jūs vērtētu salīdzināmas studiju programmas Jūsu izcelsmes valstī? (1- nav pieejama; 2- sliktākā līmenī nekā Latvijā; 3- tāda pašā līmenī kā Latvijā; 4- augstākas kvalitātes nekā Latvijā) ■ Kā jūs vērtējat Lietuvas un Igaunijas studiju programmu konkurētspēju ar Latvijas piedāvātajām alternatīvām?
	Mācību un dzīvošanas izmaksas, studējot Latvijā	<ul style="list-style-type: none"> ■ Studiju maksa gadā ____ ■ Kāds ir Jūsu studiju un uzturēšanās izmaksu finansēšanas avots? ■ Pārējie izdevumi, kas ir saistīti ar studēšanu Latvijā kopā gadā: <ul style="list-style-type: none"> – dzīvoklis ____ – ēšana ____ – citi izdevumi ____ ■ Kā Jūs vērtējat studiju maksas līmeni Latvijā? ■ Kā Jūs vērtējat uzturēšanās un dzīvošanas izmaksu līmeni Latvijā? ■ Kā Jūs vērtējat transporta ērtumu un izmaksas nokļūšanai Latvijā no Jūsu izcelsmes valsts? ■ Cik reizes gadā Jūs apmeklē tuvinieki (cik apmeklētāju, uz cik ilgu laiku, kādu naktsmītni izmanto, kādu transportu izmanto, ierodoties Latvijā)? ■ Cik daudz naudu vidēji viens cilvēks iztērē Jūsu apciemojuma laikā Latvijā? ■ Cik vidēji Jūsu valsts iedzīvotājs būtu gatavs maksāt par līdzvērtīgu studiju programmu (EUR)? ■ Cik vidēji Jūsu valsts iedzīvotājs būtu gatavs tērēt dzīvošanas izdevumiem mēnesī (EUR)?
Intervijas ar latviešu studentiem ārzemēs (ja iespējams)	Galvenie faktori, kas nosaka latviešu studentu izvēli mācīties ārzemēs	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kādēļ studijas tika uzsāktas ārpus Latvijas robežām? ■ Latvijas piedāvāto studiju programmu priekšrocības / trūkumi salīdzinājumā ar valsti, kurā tiek studēts? ■ Kāds ir studiju programmu nodrošinājums Latvijā, vai Latvijā ir pieejama šāda programma un kādā līmenī? ■ Kādas ir augstskolu prasības (studiju programmas grūtības pakāpe) Latvijā, salīdzinot ar studenta izvēlēto valsti? ■ Kāda ir salīdzināmās studiju programmas pasniedzēju kvalifikācija un reputācija Latvijā, salīdzinot ar studenta izvēlēto valsti? ■ Kādas ir darba iespējas pēc augstskolas beigšanas salīdzināmā studiju programmā izvēlētajā valstī, salīdzinot ar līdzīgu programmu Latvijā (ja tāda ir)? ■ Kādas ir izmaksas par izglītību izvēlētajā valstī un salīdzināmās studiju programmās Latvijā? ■ Kāds ir Jūsu studiju programmas tehniskais nodrošinājums izvēlētajā valstī? ■ Vai students plāno atgriezties Latvijā pēc studiju beigšanas? ■ Kāda ir vide studiju valstī? ■ Kādas ir vidējās uzturēšanās izmaksas studiju valstī gadā?

**Aptauja Latvijas
studiju programmu
eksportspējas
analīzes veikšanai**

Latvijas studiju programmu eksportspējas analīzes ietvaros tiks veikta reprezentatīva studentu aptauja (150 vai vairāk aizpildītas anketas) sadalījumā pa studentu izcelsmes valstīm, valsts un privātām augstskolām un studiju programmu tematiskajām grupām

Iespējami lielākas mērķauditorijas viedokļa apkopošanai tiks izstrādāta anketa ar jautājumiem par faktoriem, kas ārvalstu studentiem ir bijuši noteicošie viņu izvēlē iegūt izglītību Latvijā. Anketā tiks iekļauti arī dati par studentu izvērtētajām citu valstu piedāvātajām alternatīvām augstākās izglītības iegūšanai, kā arī Latvijas netiešajiem finanšu ieguvumiem no ārvalstu studentu piesaistes. Studenti aptaujai tiks izvēlēti balstoties uz esošo ārvalstu studentu skaitu Latvijā sadalījumā pa to izcelsmes valstīm un studiju programmām. Kā papildus kritērijs tiks ņemts vērā nosacījums, lai tiktu pārstāvētas visas izvēlētās mērķa valstis. Aptaujas anketas struktūra tiks veidota, aplūkojot šādus aspektus:

- Ārvalstu studentu motivācijas parametri, izvērtējot studiju iespējas:
  - Valsts kā mācību un dzīves vietas novērtējums (vides kvalitāte, reputācija, studiju un uzturēšanās izmaksas, kultūras specifika)
  - Pilsētas kā mācību un dzīves vietas novērtējums
  - Izvēlētās augstskolas novērtējums
  - Izvēlētās studiju programmas novērtējums
- Informācijas plūsmas novērtējums par studiju iespējām Latvijā un tā ietekme uz izvēli studēt konkrētajā Latvijas augstskolā
- Studiju izvēles Latvijā salīdzinājums ar alternatīvām iespējām
- Augstākās izglītības eksporta ietekme uz tautsaimniecību

Augstāk tekstā ir uzskaitīti būtiskākie aspekti, kas tiks analizēti ar aptaujas palīdzību. Nākamajās lapās ir apkopots detalizēts aptaujas jautājumu saraksts. Šis ir sākotnējais jautājumu saraksts un var tikt koriģēts atbilstoši intervijās iegūtajai informācijai vai no pasūtītāja saņemtajiem norādījumiem.

Detalizēts aptaujas jautājumu saraksts:

Jautājumi, kuru mērķis ir identificēt informācijas plūsmu par studiju iespējām Latvijā

- Kā Jūs uzzinājāt par studiju iespējām Latvijā?
  - Informāciju atradu internetā
  - Studijas Latvijā ieteica draugs, paziņa, ģimenes loceklis
  - Par studiju iespējām Latvijā uzzināju izstādē / sabiedriskā pasākumā
  - Par studiju iespējām Latvijā uzzināju no organizācijas / iestādes, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti
- Kā Jūs uzzinājāt nepieciešamo informāciju par studijām izvēlētajā augstskolā?
  - Informāciju atradu internetā
  - No drauga, paziņas, ģimenes locekļa
  - Par augstskolu uzzināju izstādē / sabiedriskā pasākumā
  - Par augstskolu uzzināju no organizācijas / iestādes, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti
- Vai kādi no Jūsu draugiem, paziņām, radniekiem ir ieguvuši augstāko izglītību Latvijā? (jā/nē)
  - Ja atbilde „jā”, vai studijas Latvijā tika novērtētas pozitīvi? (jā/nē/neitrāli)

Jautājumi, kuru mērķis ir noskaidrot ārvalstu studentu vērtējumu par studiju valsts, augstskolas un studiju programmas izvēles faktoriem un to nozīmīgumu

- Cik lielu nozīmi studiju valsts, augstskolas un studiju programmas izvēlē Jūs piešķirāt šādiem faktoriem (novērtējiet lūdzu skalā no 1 līdz 5, „1”- nav nekādas nozīmes- „5”- ir izšķiroša nozīme)
  - atbilstoša studiju maksa
  - atbilstošas uzturēšanās izmaksas
  - atbilstoša dzīves kvalitāte studiju vietā (pieejama kvalitatīva pārtika, dzīvoklis vai kopmītne, izklaides iespējas u.c.)
  - atsaucīga un iecietīga vide citu kultūru, valodas, rases pārstāvjiem
  - ES dalībvalsts izglītības dokuments
  - iespēja ar iegūto augstskolas izglītību kļūt konkurētspējīgākam darba tirgū
  - studiju programmu satura kvalitāte
  - studiju procesa kvalitāte
  - akadēmiskā personāla kvalifikācija
  - augstskolā mācās studenti no Jūsu izcelsmes valsts
  - augstskolas pozīcija starptautiskajos reitingos
  - Studiju programmas apmācības valoda
  - Ar studijām saistīto formalitāšu, tādu kā vīza, iepriekšējās izglītības dokumentu atzīšana, kārtrošanas ilgums un izmaksas

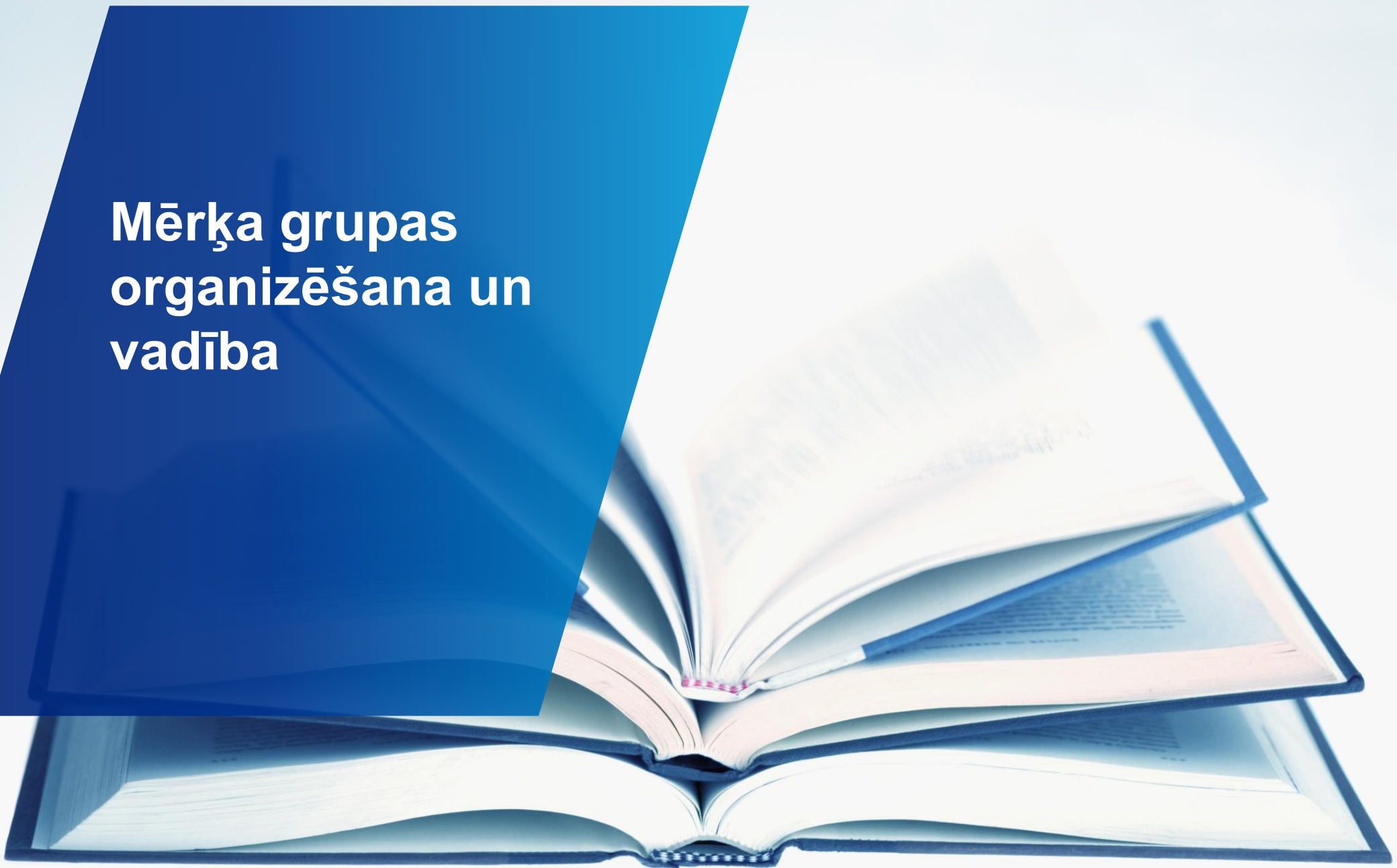
Jautājumi, kuru mērķis ir noskaidrot ārvalstu studentu vērtējumu par studiju valsts, augstskolas un studiju programmas izvēle s faktoriem un to nozīmīgumu (turpinājums)

- Lūdzu sniedziet vērtējumu šādiem Jūsu studiju un studenta dzīves aspektiem (novērtējiet lūdzu skalā no 1 līdz 5, „1”- neapmierinoša- „5”- pilnā mērā atbilstoša)
  - studiju maksa
  - dzīves kvalitāte studiju vietā (pieejama kvalitatīva pārtika, dzīvoklis vai kopmītne, izklaides iespējas u.c.)
  - atsaucīga un iecietīga vide citu kultūru, valodas, rases pārstāvjiem
  - augstākās izglītības reputācija
  - studiju programmu satura kvalitāte
  - studiju procesa kvalitāte
  - akadēmiskā personāla kvalifikācija
  - studiju programmas apmācības valoda

- Vai Jūs izvēlētos šo pašu studiju programmu šajā augstskolā vēlreiz, ja Jūs šobrīd meklētu studiju iespējas? Lūdzu norādiet 3 galvenos iemeslus Jūsu izvēlei.
  - noteikti izvēlētos / iespējams, ka izvēlētos / grūti pateikt / visdrīzāk neizvēlētos / noteikti neizvēlētos

- Kādi faktori pēc Jūsu domām ir būtiski Jūsu valsts jauniešiem, izdarot izvēli par studijām ārzemēs (novērtējiet lūdzu skalā no 1 līdz 5, „1”- nav nekādas nozīmes- „5”- ir izšķiroša nozīme)
  - atbilstoša studiju maksa
  - atbilstošas uzturēšanās izmaksas
  - atbilstoša dzīves kvalitāte studiju vietā (pieejama kvalitatīva pārtika, dzīvoklis vai kopmītne, izklaides iespējas u.c.)
  - atsaucīga un iecietīga vide citu kultūru, valodas, rases pārstāvjiem
  - ES dalībvalsts izglītības dokuments
  - iespēja ar iegūto augstskolas izglītību kļūt konkurētspējīgākam darba tirgū
  - studiju programmu satura kvalitāte
  - studiju procesa kvalitāte
  - akadēmiskā personāla kvalifikācija
  - augstskolā mācās studenti no Jūsu izcelsmes valsts
  - augstskolas pozīcija starptautiskajos reitingos
  - studiju programmas apmācības valoda
  - Ar studijām saistīto formalitāšu, tādu kā vīza, iepriekšējās izglītības dokumentu atzišana, kārtšanas ilgums un izmaksas

- Studijas ES dalībvalsts augstskolā sniedz iespēju Jums paaugstināt Jūsu izglītības reputāciju (*pilnībā piekrītu / drīzāk piekrītu / neko nemaina / drīzāk nepiekrītu / nekādā gadījumā nepiekrītu*)
  - ģimenes locekļu vērtējumā
  - apkārtējās sabiedrības vērtējumā
  - Jūsu vecuma draugu, paziņu lokā

- Tas, ka studējot Latvijā sniedz iespēju Jums paaugstināt Jūsu izglītības reputāciju
(*pilnībā piekrītu / drīzāk piekrītu / neko nemaina / drīzāk nepiekrītu / nekādā gadījumā nepiekrītu*)
  - ģimenes locekļu vērtējumā
  - apkārtējās sabiedrības vērtējumā
  - Jūsu vecuma draugu, paziņu lokā
  - potenciālo darbadevēju vērtējumā

- Tas, ka studējot attiecīgajā augstskolā sniedz iespēju Jums paaugstināt Jūsu izglītības reputāciju
(*pilnībā piekrītu / drīzāk piekrītu / neko nemaina / drīzāk nepiekrītu / nekādā gadījumā nepiekrītu*)
  - ģimenes locekļu vērtējumā
  - apkārtējās sabiedrības vērtējumā
  - Jūsu vecuma draugu, paziņu lokā
  - potenciālo darbadevēju vērtējumā

- Tas, ka studējot attiecīgajā studiju programmā sniedz iespēju Jums paaugstināt Jūsu izglītības reputāciju
(*pilnībā piekrītu / drīzāk piekrītu / neko nemaina / drīzāk nepiekrītu / nekādā gadījumā nepiekrītu*)
  - ģimenes locekļu vērtējumā
  - apkārtējās sabiedrības vērtējumā
  - Jūsu vecuma draugu, paziņu lokā
  - potenciālo darbadevēju vērtējumā

- Izvēlieties vienu no apgalvojumiem:
  - pieredze, ko iegūstu, studējot un dzīvojot citā sociālajā un kultūras vidē, ir viens no būtiskākajiem faktoriem, izvēloties Latviju kā studiju vietu;
  - pieredze, ko iegūstu, studējot un dzīvojot citā sociālajā un kultūras vidē, ir diezgan svarīgs Latvijas kā studiju vietas izvēles nosacījums;
  - pieredze, ko iegūstu, studējot un dzīvojot citā sociālajā un kultūras vidē, ir nesvarīgs Latvijas kā studiju vietas izvēles nosacījums;

- Vai pēc studiju beigšanas
(*noteikti nē / drīzāk nē / grūti pateikt / drīzāk jā / noteikti jā*)
  - vēlaties atgriezties savā valstī, lai turpinātu studijas augstākā līmenī
  - vēlaties atgriezties savā valstī, lai strādātu specialitātē, kas atbilst studiju virzienam
  - vēlaties doties uz citu valsti (norādiet, kuru _____), lai turpinātu izglītību
  - meklēsiet darba iespējas citā valstī (norādiet, kurā _____)
  - Vēlaties turpināt studijas Latvijā
  - vēlaties palikt Latvijā, lai darbotos akadēmiskajā vidē
  - vēlaties palikt Latvijā, lai šeit strādātu un dzīvotu

- Kuras augstskolas vai studiju programmas (miniet programmu, augstskolu, pilsētu un valsti, kur tā atrodas) Jūs apsvērāt kā iespējamu alternatīvu?
- Kādā līmenī Jūs vērtētu salīdzināmas studiju programmas Jūsu izcelsmes valstī? (1- nav pieejama; 2- sliktākā līmenī nekā Latvijā; 3- tādā pašā līmenī kā Latvijā; 4- augstākas kvalitātes nekā Latvijā)

- Kas pamudināja izvēlēties tieši šo studiju programmu?
  - Studiju programmas cena
  - Studiju programmas reputācija
  - Studiju programmas apguves valoda
  - Studiju programmu ieteica paziņas, draugi, ģimenes locekļi
  - Cits variants (lūdzu norādiet kāds)

- Pirmās algas robežas, uz kurām Jūs varētu pretendēt pēc studiju beigšanas _____ (EUR)
- Studiju maksa gadā ____
- Pārējie izdevumi, kas ir saistīti ar studēšanu Latvijā kopā gadā:
  - dzīvoklis ____
  - ēšana ____
  - citi izdevumi ____
- Raksturojiet lūdzu Jūsu tuvinieku un draugu viesošanos
  - Apmeklētāju skaits
  - Aptuvenais apmeklējumu skaits gadā
  - Aptuvenais viesošanās ilgums vienā apmeklējuma reizē
  - Nokļūšanas veids (lidmašīna, automašīna, vilciens, kuģis)

- Kāds ir līdzekļu avots Jūsu studijām Latvijā? (Ja līdzekļu avoti ir vairāki – norādiet cik procentus izmaksu nosedz katrs avots)
  - Ģimenes un personīgie uzkrājumi
  - Darba alga, ko saņemat Latvijā
  - Jūsu valsts stipendija
  - Jūsu valsts privāto fondu stipendija
  - Latvijas stipendija
  - Studiju kredīts Jūsu izcelsmes valstī
  - Studiju kredīts Latvijā
  - Cits _____ (uzrādiet kāds)

- Cik vidēji Jūsu valsts iedzīvotājs būtu gatavs maksāt studiju maksu par līdzvērtīgu studiju programmu (EUR)?
- Cik vidēji Jūsu valsts iedzīvotājs būtu gatavs tērēt dzīvošanas izdevumiem mēnesī (EUR)?

**Mērķa grupas
organizēšana un
vadība**

**Metodoloģijas izstrāde un
jautājumu sagatavošana
mērķa grupas organizēšanai
ar nozares ekspertiem par
esošo situāciju un
problēmām ārvalstu
studentu piesaistē**

Mērķa grupas kolektīvas intervijas (fokusgrupas diskusijas) ietvaros moderators noskaidros un analizēs grupas dalībnieku viedokļus par iepriekš noteiktām tēmām, veicinot tēmu apspriešanu un diskusiju ceļā noskaidrojot ekspertu viedokļus vai atšķirīgu viedokļu grupas par Latvijas augstākās izglītības eksportspēju un ar to saistītajām problēmām. Mērķa grupas intervijas dalībnieku sarakstā tiks iekļauti nozares eksperti un augstskolu vadības pārstāvji. Mērķa grupa tiks organizēta pēc paredzēto interviju veikšanas. Mērķa grupā tiks aplūkoti interviju laikā identificētie augstākās izglītības eksportspēju veicinošie un bremsējošie faktori, kā arī Latvijas potenciāls augstākās izglītības eksportspējas attīstīšanai. Diskusija tiks organizēta 2h garumā sadalot to divās sesijās, kuru laikā tiks aplūkoti šādi jautājumi:

- valsts politikas un likumdošanas ietekme uz izglītības eksportspēju;
- valsts un privāto augstskolu eksportspējas salīdzinājums un iniciatīvas;
- atbildīgo valsts institūciju iesaistes iespējas augstākās izglītības eksportā un sadarbība ar tām;
- Latvijai perspektīvie eksporta tirgi;
- veicamās darbības augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanai;
- Latvijas augstskolu konkurētspējas novērtējums un iespējas to palielināt;
- Latvijas augstskolu kapacitāte un gatavība ārvalstu studentu uzņemšanai;
- ārvalstu studentu piesaistes finanšu ietekme uz valsts finanšu pozīciju;
- iespējamās inovatīvās iespējas ārvalstu studentu piesaistei, piemēram, tālmācības un dubultie diplomu;
- citi jautājumi, balstoties uz intervijās un dokumentu analīzē iegūto informāciju.

Mērķa grupas intervijas priekšrocības informācijas apkopošanā:

- Salīdzinājumā ar atsevišķām intervijām līdzīgā laika posmā mērķa grupas intervijā ir iespējams uzzināt daudz vairāk dalībnieku viedokli un ar to tiek nodrošināta vispusīga pieeja un diskusijas, kas palīdzēs veikt uzdevumu daudz efektīvāk;
- Izmantojot „kolektīvo zināšanu” principu, iespējams iegūt tādus viedokļus, kas citos apstākļos netiktu atklāti;
- Iespējami strīdi un argumenti.

Dalībai mērķa grupas intervijā tiks uzaicināti dažādu augstskolu pārstāvji un ar izglītības eksportspējas veicināšanu saistītas amatpersonas:

■ J. Vētra – Augstākās izglītības padomes priekšsēdētājs	■ Rīgas Ekonomikas Augstskolas pārstāvis
■ A. Barševskis – Latvijas Rektoru padomes priekšsēdētājs (DU Rektors)	■ Latvijas Universitātes pārstāvis
■ A. Baumanis – Augstākās izglītības padomes priekšsēdētāja vietnieks	■ Rīgas Tehniskās Universitātes pārstāvis
■ A. Rauhvargers – LU rektora padomnieks	■ Baltijas Starptautiskās Akadēmijas pārstāvis
■ A. Kapenieks – RTU Tālmācības centra direktors	■ Banku Augstskolas pārstāvis
■ Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras pārstāvis	■ Rīgas Stradiņa universitātes pārstāvis
	■ Vidzemes augstskolas pārstāvis
	■ Ventspils augstskolas pārstāvis

Mērķa grupas intervijas dalībnieku saraksts var tikt korigēts atbilstoši projekta īstenošanas gaitā iegūtajai papildus informācijai, vai pasūtītāja saņemtajiem ieteikumiem.

cutting through complexity™

© 2011 KPMG Baltics SIA, Latvijā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību un KPMG neatkarīgu dalībfirmu, kuras saistītas ar Šveices uzņēmumu KPMG International Cooperative (KPMG International), tīkla dalībfirmu. Visas tiesības pieder autoram. Drukāts Latvijā.

KPMG nosaukums, logo un „cutting through complexity” ir reģistrētas preču zīmes vai KPMG International Cooperative (KPMG International) preču zīmes.